

Beleid Stroom wijkt af van opdracht

Lang geleden runde Enno Develing, van de dienst van Schone Kunsten, de gemeentelijke aankoopcommissie. Deze commissie had als taak de 1%-regeling uit te voeren en aankoopronde te organiseren onder Haagse kunstenaars, voor de aanschaf van kunstwerken in de niet-museale sector. Hij werd geadviseerd door deskundigen die door de gemeente werden benoemd, vaak op voordracht van de kunstenaarsverenigingen en de B.B.K. Helaas wierpen sommige commissieleden zich op als vertegenwoordigers van hun vereniging, terwijl hun taak uitsluitend was om de belangen van de gemeente te behartigen. Het atelierbeleid etc. werd op het stadhuis geregeld.

Daarna is Stroom opgericht in 1989. Eerst onder leiding van mevr. L. van Ginneken, nu is dat de heer A. van Roosmalen. Er was afgesproken dat de gelden die vrijkwamen door de opheffing van de B.K.R.-regeling ten goede kwamen aan de Haagse kunstenaars. Stroom had als doel, als taak: stimulerende activiteiten te organiseren ten behoeven van Haagse kunstenaars, wat o.a. inhield:

- Het gemeentelijke kunstbezit in kaart te brengen, te beheren en uit te breiden. Met name de niet-museale collectie.
- De 1%-regeling uit te voeren.
- Het atelierbeleid onder haar hoede te nemen.
- Stipendia uit te reiken aan startende kunstenaars, waarbij voor dat geld eventueel werk kon worden aangeschaft voor de artotheek.
- Op andere wijze na te denken over het stimuleren van Haagse kunst, zoals subsidie voor tentoonstellingen, documentatie, bemiddeling met andere culturele instellingen enz.

Men gaf tevens een aankoopsubsidie aan kopers van Haagse kunst.

Stroom kreeg een onderkomen, eerst op het Spui later aan de Hogewal. Deze ruimte werd tevens gebruikt als expositieruimte om verantwoording af te leggen voor het te voeren beleid. Verder was er een dependance op de Toussaintkade, jaarlijks voor een halfjaar, om tentoonstellingen te organiseren. De directie van Stroom wordt ook nu weer geadviseerd door, door Stroom aangestelde, commissies van deskundigen. Tevens is er een bestuur. Het instituut is uitgegroeid tot zeventien medewerkers. De laatste jaren is Stroom een ander beleid gaan voeren. Dit ander beleid is echter in onze ogen een verslechtering voor de gemeente Den Haag en voor de in Den Haag werkende kunstenaars. Daarnaast heeft Stroom het beleid uitgebreid met 'beeldende kunst in de openbare ruimte' wat voorheen voornamelijk de uitvoering van de 1%-regeling betrof.

Enige veranderingen:

- Beurzen worden nu in twee categorieën verdeeld, waardoor er minder kunstenaars dan daarvoor in aanmerking kunnen komen. In hun ogen uitzonderlijk talent krijgt 2x zo veel geld.
- De vroegere aankoopronde en aankopen op ateliers en galeries zijn afgeschaft.
- Het is onduidelijk hoe en door wie de 1%-regeling wordt uitgevoerd. Kleinschalige opdrachten waarvoor je je kon inschrijven zijn er niet meer. Openbare uitnodigingen in het B.K.-bulletin worden nauwelijks uitgeschreven.
- De tentoonstellingsruimte op de Toussaintkade is afge-stoten; daar werd nog wel eens Haagse kunst getoond.
- De tentoonstellingsagenda is afgeschaft.
- De aankoopsubsidie voor Haagse kunst is afgeschaft.
- De tentoonstellingsruimte op de Hogewal wordt nauwelijks gebruikt om verantwoording van het beleid van Stroom zichtbaar te maken. Maar er worden steeds meer zelfstandige tentoonstellingen georganiseerd met de nadruk op kunst in de openbare ruimte.
- In 'Ondertussen' zoals een kleine expositieruimte heet worden aanvragen tot subsidie, rapportage van onder-

zoek of projecten getoond. Kunstenaars die zo een aanvraag niet indienen of er niet in aanmerking voor komen, om wat voor reden dan ook, hebben nooit de kans om daar hun werk te tonen.

In het algemeen voert Stroom een artistiek beleid uit ter meerdere glorie van Stroom zelf. Er worden tentoonstellingen (soms aardige, vaak slechte) georganiseerd die niets te maken hebben met hun opdracht van de gemeente Den Haag. Daarnaast stelt men zich zeer paternalistisch op ten opzichte van de Haagse kunstenaars; Stroom zal bepalen wat goed voor hen is, hoe zij moeten werken.

Dat zie je onder andere in het tentoonstellingprogramma. De drie tentoonstellingen van 'after Neurath' hadden niets te maken met waarmee Haagse kunstenaars van nu zich bezig houden. Hadden niets te maken met hun opdracht van stimulerend beleid. Louter een hobbyisme van een medewerker van Stroom.

Er zijn vooral (ook zeer kostbare) tentoonstellingen van buitenlandse kunstenaars. Stroom verdedigt dat met de opmerking dat je de Haagse kunstenaars niet geïsoleerd moet brengen, maar in samenhang met buitenlanders, omdat dat goed voor hen is, voor hun netwerk, dat brengt hun werk op een hoger niveau. Een zeer paternalistische en hooghartige gedachte die in een galerie of museum nog wel te verdedigen is, maar die je van een dienende instelling als Stroom niet mag verwachten. Het komt er daardoor op neer dat er zelden Haagse kunst wordt getoond, de exposities bovendien hoogdrempelig zijn, dat er veel geld aan publicatie en begeleiding etc. wordt uitgegeven.

Datzelfde paternalisme zie je in de opbouw van de bibliotheek en de aankleding van het gebouw met affiches en uitnodigingen van tentoonstellingen elders. De bibliotheek ziet er fantastisch uit, maar men verzamelt tot voor kort volgens een medewerkster vooral boeken en tijdschriften van wat in hun ogen 'avant-gardekunst' is, alsof Stroom dat kan bepalen. Kunstcritici hebben vaak voorspeld hoe de kunst in de toekomst er uit moet zien, maar hebben gelukkig nooit gelijk gekregen.

"Niet schilderen, maar onderzoeken"

Tegenwoordig is de kern van het verzamelbeleid 'kunst in de stedelijke omgeving', terwijl dat zou moeten zijn 'beeldende kunst en beeldende kunst in de stedelijke omgeving'. Een aparte afdeling Haagse kunst is niet meer aanwezig. Uitnodigingen voor tentoonstellingen van Haagse kunstenaars worden zeer selectief getoond. Alleen wat Stroom grensverleggende kunst vindt, wordt neergelegd of opgehangen. Een bezoeker mocht eens een verkeerde indruk krijgen van hun visie op kunst. Alleen publicaties van Stroom kunnen door de beugel. Wat kunstenaars zelf uitgeven wordt met minachting behandeld.

Daarnaast is er wel een achterafruimte voor publicaties van Haagse kunst, maar zo gauw die niet meer recent zijn worden ze opgeslagen; ze zijn in ieder geval niet meer zichtbaar, ook niet in de bibliotheek.

Om subsidie te krijgen voor je werk moet je vooraf een project indienen. Vaak hoe ingewikkelder, hoe verhevener het voorstel is, hoe meer kans van slagen de kunstenaar heeft. Hij moet niet schilderen, maar onderzoeken, zich verdiepen, liefs binnen een 'kunstenaarsinitiatief'. Je atelier moet een broedplaats zijn waar je aan 'theorievorming' moet doen. Alleen, eenzaam op een atelier schilderen is verdacht, niet meer van deze tijd vindt Stroom. Ook hier weer onverantwoord paternalisme, alleen de kwaliteit van het werk moet het criterium zijn.

Dat een instelling als Stroom verandert, is normaal. En ze doet ook heel veel goede dingen zoals de wekelijkse atelierbezoeken van de heer Van Roosmalen, de documenta-

tieopzet, de lezingen, het Ypenburgproject en ze boekt ook succes met buitenlandse tentoonstellingen voor haar paradepaardjes.

Maar mijn kritiek is dat de veranderingen in het beleid (in mijn ogen een verslechtering voor de Haagse kunstenaars) nooit tegen het licht worden gehouden volgens de uitgangspunten van het beleid, van haar opdracht. Niet door het bestuur van Stroom, niet door de gemeenteraad, niet door de Dienst van Schone Kunsten van de gemeente, niet door de wethouder. Van de Haagse kunstenaars mag je geen oppositie verwachten, zij zijn vaak te veel afhankelijk van subsidies van Stroom, zij moeten de medewerkers van Stroom te vriend houden.

Samengevat: Stroom is vooral een instituut ter meerdere glorie van Stroom. Stroom legt veel te weinig verantwoording af voor haar beleid en houdt zich niet aan haar opdracht.

Stroom heeft niet alleen een verslechtering gebracht voor de Haagse beeldend kunstenaars maar ook voor de Haagse burgers. Voor de gemeentelijke gebouwen wordt namelijk geen recente Haagse kunst meer aangekocht en wat er was aangekocht, wordt verwaarloosd. De nieuwe wethouder van cultuur, maar ook voor financiën, mevr. M. Bolle, zou het beleid van Stroom moeten evalueren en corrigeren

PETER BLOKHUIS

beeldend kunstenaar

Jan Vegter overleden

In de leeftijd van 81 jaar is op 10 april de Voorburgse beeldend kunstenaar Jan Vegter overleden. Hij was lid van Pulchri Studio sinds 1974. Op de koninklijke academie in Den Haag kreeg hij indertijd les van onder anderen Paul Citroen en Rein Draijer. Hij maakte onder meer panoramische werken. Potlood, pastel en inkt waren favoriet bij hem. Jan was ook lid van de Voorburgse kunstenaarsvereniging BRAX.

Mijn Atelier

Het is ineens stil geworden met inzendingen voor de rubriek 'Mijn Atelier'. Iedere beeldend kunstenaar blijft uitgenodigd - los van exposities - bij een afbeelding van zijn/haar atelier in een korte tekst te mijmeren over deze 'werkplek'. Hoe spontaner, hoe beter. Het maakt niet uit of u over een fabriekshal beschikt of uw creativiteit uitleeft in een hoekje van een kamer of op zolder of in een schuur in de tuin. Inzendingen - foto en tekst - sturen naar: Redactie Pulchri. e-mail: info@pulchri.nl of Lange Voorhout 15, 2514 EA Den Haag met vermelding 'Mijn atelier'. Meteen doen.